

Strategi för Sveriges utvecklingsamarbete med

Mali

2016–2020

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm
Tel: 08-405 10 00, Webb: www.regeringen.se
Omslag: UD-KOM
Artikelnr: UD 16.032

REGERINGSKANSLIET

Regeringsbeslut för Mali togs 2016-06-16.

 REGERINGEN	Regeringsbeslut II:2 2016-06-16 UD2016/10924/AF
Utrikesdepartementet	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) 105 25 Stockholm

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Mali 2016-2020 samt bemyndigande att ingå samarbetsavtal
2 bilagor

Ärendet
I beslut den 5 juni 2014 (UF2014/36901/UD/AF) uppdrog regeringen åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) att inkomma med resultatförslag avseende Sveriges internationella bistånd till Mali. Sida har i skrivelse den 30 oktober 2014 inkommit med underlag för strategin.

I beslut den 8 oktober 2015 (UD2015/07086/AF) uppdrog regeringen åt Folke Bernadotteakademien att inkomma med resultatförslag avseende Sveriges internationella bistånd till Mali. Akademien har i skrivelse den 2 november 2015 överlämnat resultatförslaget.

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har därefter utarbetat ett förslag till strategi för utvecklingssamarbetet med Mali avseende perioden 2016–2020 samt ett utkast till samarbetsavtal. Innehållet i strategin och avtalet framgår av *bilaga 1-2*.

Regeringens beslut
Regeringen beslutar att fastställa en strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Mali 2016-2020 i enlighet med bilaga 1.

Tidigare samarbetsstrategi ska inte längre gälla.

Regeringen uppdrar åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete och Folke Bernadotteakademien att i enlighet med strategin ansvara för genomförandet av Sveriges utvecklingssamarbete med Mali t.o.m. den 31 december 2020.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete bemyndigas att ingå samarbetsavtal med Mali, under förutsättning att det i huvudsak överensstämmer med bilaga 2.

På regeringens vägnar

Isabella Lövin

Niklas Wiberg

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Mali 2016–2020

1. Inriktning

Svenskt utvecklingssamarbete med Mali inom ramen för denna strategi ska bidra till ett stärkt samhällskontrakt och minskad sårbarhet för återfall i konflikt. Sverige ska vidare bidra till ett mer hållbart nyttjande av naturresurser och stärkt motståndskraft mot klimatförändringar. Strategin ska gälla under perioden 2016–2020. Strategin omfattar sammantaget 1200 miljoner svenska kronor för perioden varav 1180 miljoner kronor avser Sidas verksamhet och 20 miljoner kronor avser Folke Bernadotteakademins verksamhet.¹

Sidas insatser inom ramen för strategin förväntas bidra till:

Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter

- Stärkt kapacitet hos offentliga institutioner att tillhandahålla grundläggande samhällsservice
- Ökad respekt för rättsstatens principer
- Stärkt kapacitet i det civila samhället att delta i politiska processer och verka för ansvarutkrävande
- Stärkta förutsättningar för jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter, med fokus på kvinnors och barns rättigheter

¹ Insatser inom ramen för denna strategi finansieras i enlighet med villkor för anslagsposter i regleringsbrev avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) samt anslagspost 1:1.4 Biståndsverksamhet i regleringsbrev avseende Folke Bernadotteakademien (FBA) för respektive verksamhetsår.

Mänsklig säkerhet och frihet från våld

- Stärkta freds- och försoningsmekanismer på nationell och lokal nivå
- Stärkt inflytande och deltagande för kvinnor i fredsprocesser och i freds- och statsbyggande

Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

- Förbättrad kapacitet hos offentliga institutioner och andra aktörer på nationell och lokal nivå att bidra till miljömässig hållbarhet, ökad motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer samt begränsad klimatpåverkan
- Ökad hållbarhet och motståndskraft i lantbruket, med fokus på hållbar livsmedelsförsörjning, produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och hållbart nyttjande av naturresurser
- Ökad produktion av och förbättrad tillgång till förnybar energi

Folke Bernadotteakademins verksamhet inom ramen för strategin förväntas bidra till att i ett långsiktigt perspektiv stödja Mali i utvecklingen från konflikt till fredsbyggande genom:

- Stärkt kapacitet hos individer och institutioner att främja säkerhet och mänskliga rättigheter

2. Landkontext

Mali är ett av världens fattigaste länder med nära 45 procent av befolkningen under fattigdomsgränsen på 1,25 US-dollar per dag. År 2015 låg Mali på plats 179 av 188 länder på UNDP:s Human Development Index. På nationell nivå har 64% av befolkningen tillgång till rent vatten medan endast 22% har tillgång till sanitet och 25% av befolkningen har tillgång till elektricitet. Brister i de demokratiska institutionerna, en svag offentlig samhällsstyrning och utbredd korruption inverkar negativt på tillhandahållandet av de grundläggande samhällstjänsterna, inkl. tillhandahållandet av säkerhet.

Malis ekonomiska utveckling är relativt positiv med en tillväxt på över 5% för 2014 och 2015. Ekonomin är dock till stor del beroende av bistånd samt världsmarknadspris på guld och bomull. Jordbruket står för 45% av BNP och 80% av sysselsättningen för den aktiva befolkningen. Landet är sårbart för klimatförändringar som tar sig uttryck i bl.a. längre torrperioder och utebliven nederbörd. En hög befolkningstillväxt bidrar vidare till att sätta press på landets naturresurser och ekosystem. Landets livsmedelsförsörjning är osäker. Motståndskraften mot miljöpåverkan och klimatförändringar, liksom statens kapacitet att hantera dessa, behöver därför stärkas. Mali ingår i ECOWAS som har undertecknat ett ekonomiskt partnerskapsavtal (EPA) med EU. Avtalet väntas bidra till ökad handel och diversifiering av ekonomin, frågor som utgör en central del av landets utvecklingsstrategi. En utmaning är att locka utländska investerare och vända den informella ekonomin till formell, öka skatteintäkterna samt tillse en mer inkluderande och diversifierad tillväxt. Denna utmaning förstärks av höga handelshinder, outvecklade värdekedjor och svag regional ekonomisk integration. Motståndskraften mot klimatförändringar behöver stärkas.

Det råder allvarliga brister i tillgång till rättvisa och respekten för de mänskliga rättigheterna är svag. Straffriheten är utbredd, rättskedjan outvecklad och förtroendet för rättssystemet är svagt. Kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter är särskilt svag. Även barns åtnjutande av mänskliga rättigheter är svag, bland annat i ljuset av konflikten och förekomsten av barnarbete. Strukturell ojämlikhet mellan män och kvinnor råder på alla nivåer i samhället, trots att grundlagen förbjuder diskriminering på grund av kön. Kvinnors möjligheter att delta i beslutsfattande och i fredsprocesser är begränsade. Könstypning och könsbaserat våld är vanligt förekommande.

Säkerhetssituationen är mycket bekymmersam och skapar omfattande mänskligt lidande. Konflikter återkommer mellan regeringen och grupper i norra Mali samt inom och mellan olika grupper. Hoten från islamistiska extremister och organiserad brottslighet i norra och mellersta Mali har ökat. Statens förmåga att upprätthålla säkerhet brister. Behoven gällande säkerhet spänner således över ett brett spektra, och kräver insatser från hela säkerhetssektorn, från såväl polisiära som militära aktörer. Motståndskraften mot återkommande kriser är svag.

I mitten av 2015 undertecknades ett fredsavtal mellan regering, de regeringstroga grupperna och de grupper som stridit för ökat självstyre i norra Mali. Fredsavtalet lägger grunden för en långsiktig process som omfattar såväl institutionella frågor som decentralisering, reformer av säkerhetssektorn och rättsväsendet, liksom lagföring av brott mot de mänskliga rättigheterna och omfördelning av ekonomiska resurser. Ett omfattande och långsiktigt internationellt stöd för den fortsatta freds- och statsbyggande processen är påkallat samtidigt som säkerhetsläget gör att insatser för utveckling och stabilitet i norra Mali är förenade med risk. Strategin för Sveriges utvecklingsamarbete med Mali ska ses som ett bidrag till detta fredsbyggande arbete.

Sverige har ett brett engagemang för utveckling i Mali bland annat med ett långvarigt utvecklingsamarbete inom områden såsom offentlig förvaltning, naturresursförvaltning samt hantering av klimatförändringar, vilket gör att Sverige åtnjuter förtroende hos såväl staten som civilsamhället. Sverige bidrar också med ca. 250 personer till FN:s integrerade stabiliseringsinsats, MINUSMA och deltar i EU:s civila insats EUCAP Sahel Mali samt i EU:s militära utbildningsinsats EUTM Mali. Sverige har även bidragit till röjningsinsatser av explosiva lämningar. Ett viktigt mervärde för svenskt engagemang i Mali är därmed att bidra till samverkan och synergier mellan utveckling och säkerhet.

Bevekelsegrunden för svenskt utvecklingsamarbete med Mali är den utbredda fattigdomen och låg uppfyllelse av hållbarhetsmålen, ojämställdhet, sårbarhet för klimatförändringar, återkommande torka och livsmedelskriser, en sårbar ekonomi samt upprepad konflikt i de norra delarna av landet.

3. Verksamhet

Sveriges utvecklingsamarbete med Mali ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och av fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade,

exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Detta så att människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Utvecklingsamarbetet ska integrera miljö- och klimatmässig hållbarhet, jämställdhet och en fredlig och demokratisk utveckling. Grundvalen för utvecklingsamarbetet är en helhetssyn på fattiga människors och samhällets utmaningar, behov och förutsättningar att förbättra sin situation. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar utveckling. Våld och väpnad konflikt är ett av de största hindren för ekonomisk och social utveckling och utvecklingsamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande arbetet. Ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingsamarbetet med Mali.

Verksamhetens inriktning och den aktuella kontexten styr valet av samarbetspartner och samarbetsformer. Regeringen bedömer att det för närvarande inte är aktuellt med generell budgetstöd. Balans ska eftersträvas i val av samarbetspartner. Samarbete med regeringen och dess myndigheter på central nivå ska ske där så bedöms som strategiskt för att bidra till statsbyggande och för att bidra till att förstärka statens kontroll och legitimitet i alla delar av landet som tillhandahållare av säkerhet och samhällstjänster. Samarbete kan också ske med myndigheter på lokal nivå i detta syfte. Det civila samhället kan utgöra en viktig förändringsaktör och har en viktig roll i att verka för ansvarutkrävande och demokratisk utveckling. Kapaciteten hos civila samhället är dock svag och behöver stärkas. Sida ska identifiera de förändringsaktörer som bäst kan bidra till en positiv samhällsutveckling.

Samarbetet bör utformas på ett sådant sätt att det bidrar till stärkt kapacitet och långsiktigt hållbara resultat. Långsiktigt programbaserat stöd kan kombineras med strategiska och katalytiska insatser. Sverige ska verka för sammanhållen och effektiv biståndssamordning i landet, framförallt genom aktivt deltagande i EU:s biståndssamordning och gemensamprogrammering.

Sida ska säkerställa att det finns en helhetssyn på det samlade svenska stödet till Mali i genomförandet av strategin. De särskilda behov och förutsättningar som föreligger i norra Mali ska beaktas i strategin. Svenskt utvecklingssamarbete ska bidra till utväxling av fredsavtalet. Sida och Folke Bernadotteakademien ska inom sina respektive verksamheter tillse att dessa genomförs på ett sådant sätt att resultat som uppnås är hållbara och uthålliga. Synergier mellan strategins olika områden ska tillvaratas så långt det är möjligt. Komplementaritet ska också eftersträvas med andra relevanta strategier. Utvecklingsinsatserna bör när relevant samordnas med både humanitära insatser i landet så att Sverige bidrar till en övergång från temporärt humanitärt bistånd till hållbart utvecklingssamarbete. Även samordning med multinationella eller internationella freds- och säkerhetsfrämjande insatser kan vara relevant. En ändamålsenlig uppdelning mellan verksamheterna ska upprätthållas.

Utvecklingssamarbetet präglas av hög risk till följd av instabilitet i delar av landet och att de strukturer som skapas för genomförande av fredsavtalet och kanalisering av internationellt stöd är svaga. Riskbedömning och riskhantering är därför angeläget. Risken för korruption är hög och bör särskilt beaktas i utformningen av utvecklingssamarbetet. Samarbetet ska bidra till att förebygga och förhindra korruption.

Sveriges utvecklingssamarbete ska bidra till att stärka samhällskontraktet mellan staten och medborgarna. Sverige ska bidra till att främja demokratisk samhällsstyrning och de maliska offentliga institutionernas kapacitet, t.ex. avseende budgetering och genomförande av fattade beslut. Verksamheten ska stärka den offentliga förvaltningens möjlighet att tillhandahålla grundläggande tjänster och för det civila samhället att delta i politiska processer och utkräva ansvar

av beslutsfattare. Verksamheten ska bidra till att stärka rättsstatens principer. Övergångsrättvisa och förebyggande av straffrihet är centralt för att öka möjligheterna till en varaktig försoning och begränsa risk för återfall i konflikt. Verksamheten ska vidare bidra till att stärka möjligheter för enskilda att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Barns behov behöver särskilt uppmärksammas och verksamheten kan t.ex. bidra till att motverka könsstymning. Förutsättningar för insatser inom social trygghet ska undersökas. Verksamheten ska bidra till jämställdhet och att stärka kvinnors egenmakt. Kvinnors möjligheter till deltagande i beslutsfattande processer, inte minst kopplade till fred och försoningsprocesser, är här centralt.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska bidra till ökad mänsklig säkerhet och frihet från våld. Sidas verksamhet ska inriktas på stärkt kapacitet för fred och försoning genom att bidra till att stärka individers möjligheter att delta i konfliktlösnings- och försoningsprocesser på nationell och lokal nivå.

Svenskt utvecklingssamarbete ska bidra till att stärka kapaciteten hos offentliga institutioner och andra aktörer att bidra till miljö- och klimatmässig hållbarhet, ett mer hållbart och produktivt lantbruk som ger ökade försörjningsmöjligheter, produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor samt en ökad tillgång till hållbar samhällsservice. Det ska bl.a. inkludera en stärkt och hållbar förvaltning av naturresurser, inklusive vatten, klimatanpassade brukningsmetoder, och utvecklande av nationella såväl som internationella värdekedjor och marknader av särskild betydelse för fattiga kvinnor och män. Verksamheten ska vidare bidra till en ökad tillgång till förnybar energi. Verksamheten ska vara i linje med Malis nationella klimatplan.

FBA:s verksamhet ska bidra till förbättrad kapacitet för en inkluderande freds- och försoningsprocess med fokus på genomförande av FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och dess efterföljande resolutioner. FBA:s verksamhet kan även bidra till ökad tillämpning av demokratiska principer och mänskliga rättigheter inom säkerhetssektorn.

Formerna för uppföljning framgår av regeringens riktlinjer för strategier inom utvecklingssamarbetet och gäller såväl Sidas som FBA:s verksamhet. Sida och FBA ska rapportera separat till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet). Sida och FBA ska kontinuerligt hålla varandra, liksom andra berörda myndigheter, informerade i genomförandet av strategin.